

קטאר מקדמת את שלילת הלגיטימיציה של המלחמה באמצעות רטוריקה ארסית באלג'זירה נגד ארצות הברית וישראל

רקע:

מאז 28 בפברואר 2026 מתנהלת מלחמה אינטנסיבית בין ארצות הברית וישראל לבין איראן, במהלכה חוסל המנהיג העליון של איראן, איאתולה ח'אמנאי.

איראן, מצידה, פתחה במתקפה נגד מדינות המפרץ והבסיסים האמריקאים הנמצאים בהן, לרבות קטאר. חשוב לציין כי קטאר מארחת את הבסיס האמריקאי הגדול ביותר במזרח התיכון¹. בנוסף, קטאר ירטה מטוסים איראניים שהתכוונו לפגוע בבסיס².

למרות זאת, הממצאים המוצגים כאן מצביעים על תמונה אחרת בזירה התקשורתית. אלג'זירה, רשת תקשורת מרכזית הממונת על ידי ממשלת קטאר³, מסיתה נגד ארצות הברית וישראל ואף תוקפת את טראמפ באופן ישיר, לרבות הצגת טענות שלפיהן טראמפ יזם את המלחמה כדי לטשטש את פרשת אפשטיין.

בנוסף למאמרים ולטורי הדעה של אלג'זירה נבחנה גם זרוע הרשתות החברתיות של הרשת, +AJ. מדובר בכלי תקשורת שמשמש בעיקר ברשתות חברתיות (social media publisher), וכולל מסרים קצרים ומכוון בעיקר לקהילה הבינלאומית. הביקורת על המלחמה מוצגת בו באופן גורף, תוך התעלמות כמעט מוחלטת מהמתרחש במדינות המפרץ, כפי שעולה מהפלייליסט "War on Iran".

1 בסיס חיל האוויר אל-עודייד
https://en.wikipedia.org/wiki/Al_Udeid_Air_Base

2 כתבה של ווינט
<https://www.ynet.co.il/news/article/rkyxoditwl>

3 אלג'זירה ויקפדיה:
https://en.wikipedia.org/wiki/Al_Jazeera_Media_Network

מתודולוגיה:

הניתוח התבסס על שני מקורות מרכזיים: מאמרים וטורי דעה באתר אל-ג'זירה, וכן תכנים מערוץ AJ+.

מאמרי **AI Jazeera** נאספו ממאגר הנתונים **LexisNexis** בין 28 בינואר ל-8 במרץ, בשפה האנגלית. מתוך כלל הפרסומים סוננו תכנים בעלי תוכן חופף, ובאמצעות ChatGPT API נבחרו **52 מאמרים וטורי דעה** העוסקים בעימות בין ארצות הברית וישראל לבין איראן.

לצורך הניתוח חולקו הכתבות לשתי תקופות: לפני 28 בפברואר - כתבות המתייחסות לעימות אפשרי או לאיומים למלחמה עם איראן. לאחר 28 בפברואר - כתבות המתייחסות למלחמה עצמה.

בנוסף נותחו תכנים מערוץ AJ+ ביוטיוב. לשם כך נאספו תמלילים (transcripts) מתוך פלייליסט ייעודי של הרשת הסוקר את המלחמה עם איראן:

https://www.youtube.com/playlist?list=PLZd3QRtSy5L0jMzL_R5FT9280Nn4J6Cwe

חשוב לציין כי תאריך החלוקה בין התקופות נכלל כחלק מה-prompt (הנחיות ל-ChatGPT), כדי לאפשר הבחנה בין התקופה שקדמה לפרוץ המלחמה לבין התקופה שלאחריה.

ניתוחים:

ניתוח הסיקור ב-AI Jazeera:

- לפני 28 בפברואר - התייחסות לעימות אפשרי או לאיומים מצד ארצות הברית וישראל למלחמה עם איראן.
- לאחר 28 בפברואר - התייחסות למלחמה עצמה בין ישראל וארצות הברית לבין איראן.

ניתוח הסיקור ב-AJ+:

- בחינת היחס למלחמה.
- בדיקה האם קיימת התייחסות לכך שאיראן תוקפת את מדינות המפרץ בתוך הפלייליסט הכולל 21 סרטונים (ב-AI Jazeera נמצאה התייחסות לכך).

ממצאים:

ניתוח הסנטימנט של הכתבות שנבחנו באלג'זירה

כך נראה סיווג הסנטימנט ב-18 כתבות שאותרו, ושכללו התייחסות לעימות אפשרי עם איראן לפני פרוץ המלחמה:

JPPPI המכון למדיניות העם היהודי THE JEWISH PEOPLE POLICY INSTITUTE
יחס לעימות אפשרי עם איראן מצד ארצות הברית/ישראל באחוזים - חודש לפני המלחמה טורי דעה אלג'זירה

וכך נראה ניתוח הסנטימנט ב-34 כתבות המתייחסות למלחמה עם איראן לאחר פריצתה:

JPPPI המכון למדיניות העם היהודי THE JEWISH PEOPLE POLICY INSTITUTE
יחס למלחמה בין ארצות הברית, ישראל לאיראן טורי דעה אלג'זירה מ-28 בפברואר עד ל-8 במרץ

ניתן לראות כי הן לפני המלחמה והן אחריה, טורי הדעה והמאמרים ב-Al Jazeera מציגים יחס שלילי מאוד למלחמה של ארצות הברית וישראל מול איראן.

יתר על כן, ישנן דוגמאות הממחישות עד כמה הביקורת כלפי המלחמה חריפה, כולל ביקורת ישירה מול טראמפ.

מאחר שאתר Al Jazeera חסום בישראל, הגישה לקישורים מוגבלת. להלן מספר דוגמאות בולטות:

1. המאמר: "אפשטיין ופוליטיקה של הסחה"

"המאמר נפתח בציטוט: "After the beginning of Trump's second term, the connections between capitalism, white supremacy and imperial domination became increasingly clear טראמפ וארצות הברית לביןעליונות לבנה וקפיטליזם. המאמר מתייחס לעימות אפשרי עם איראן באופן עקיף, אך הוא מציג במפורש את הטענה שהמלחמה משמשת כאסטרטגיה להסחה ממשברים פנימיים.

בנוסף, המאמר מבקר בחריפות את חטיפת מדורו ואת התמיכה בישראל:

<https://www.aljazeera.com/opinions/2026/2/26/epstein-and-the-politics-of-distraction>

2. טור דעה המרמז כי התקיפה באיראן נועדה לטשטש את פרשת אפשטיין:

"Analyst says interest in Epstein files plummeted after war on Iran launched"

בכתבה נטען כי העניין הציבורי במסמכי אפשטיין ירד לאחר תחילת המלחמה עם איראן. בין היתר מצוטט אנליסט הטוען כי למהלך יש מניעים פוליטיים פנימיים בארצות הברית ובישראל, וכי המלחמה עשויה לשמש כהסחת דעת ממשברים פוליטיים וכלכליים.

ציטוט מתוך המאמר:

"The attack and its timing are all about domestic politics... with very little strategic rationale behind it."

"Al Jazeera spoke to Shaiel Ben-Ephraim, an analyst with Atlas Global Strategies and a former Israeli diplomat, about the motives for the attack on Iran.

He said the attack and its timing are all about domestic politics in both the US and Israel, with "very little strategic rationale behind it".

"The current approval numbers for Trump are the worst they've ever been, some of the worst this early in a term I can remember. And there's signs that the economy is going to get worse, so he really needs a distraction from that in the form of a war," he said.

“And if you look at searches on Google for the Epstein files, they’ve plummeted since this started. So, at least temporarily, it’s succeeding. It’s taking up Congress’ time and it’s taking up the media’s time,” he added.”

<https://www.aljazeera.com/news/2026/3/4/analyst-says-interest-in-epstein-files-plummeted-after-war-on-iran-launched>

לצד הביקורת הרחבה על המלחמה, נמצאו מספר מצומצם של מאמרים שמציגים עמדה המצדיקה את המלחמה נגד איראן, גם אם בדרך עקיפה.

לדוגמה:

Iran’s legal case for striking the Gulf collapses under scrutiny:

<https://www.aljazeera.com/opinions/2026/3/7/irans-legal-case-for-striking-the-gulf-collapses-under-scrutiny>

“The Gulf states have spent years trying to broker peace between Iran and the West: Qatar brokered nuclear talks, Oman provided back-channel diplomacy, and Saudi Arabia maintained direct dialogue with Iran through 2024 and into 2025. Iran attacked them anyway. The idea that the Gulf states have a responsibility, a moral one, to protect Iran from the consequences of its actions because of good neighbourliness is now grotesque in context.”

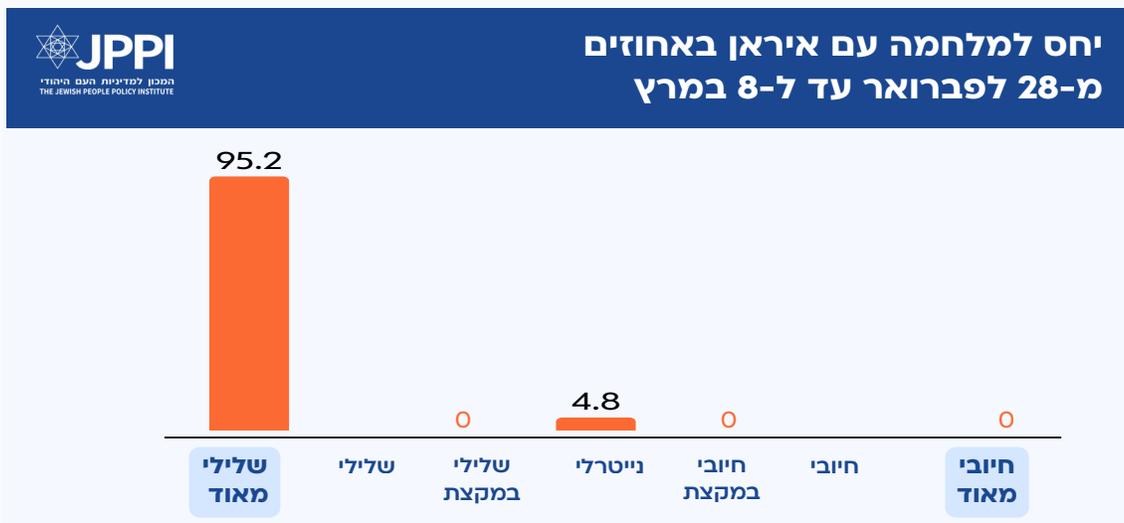
במאמר זה נמתחת ביקורת חריפה על איראן ונשללים הטעוניהם שלה להצדקת התקיפות נגד מדינות המפרץ. מן המאמר משתמע כי פעולותיה של איראן הן שהובילו להסלמה, וכי מדינות המפרץ פעלו לאורך זמן כדי למנוע מלחמה.

לדוגמה:

“This is the collective punishment of sovereign nations that went to extraordinary lengths to avoid the conflict.”

גם מניתוח תכני AJ+, זרוע המדיה החברתית של הרשת, עולה מגמה ביקורתית דומה לאלג'זירה:

ניתוח AJ+:

ניתוח סרטוני AJ+ מראה כי כלל הסרטונים מציגים יחס שלילי מאוד למלחמה נגד איראן.

להלן מספר דוגמאות:

- "מדוע קפריסין הצטרפה למלחמה? התשובה: קוליניאליזם"

<https://www.youtube.com/shorts/Y0w5-54arbw>

בסרטון נטען כי הסיבה להצטרפות קפריסין למלחמה קשורה בקולוניאליזם הבריטי. בנוסף, נטען כי המלחמה עם איראן היא "בלתי חוקית".

- סרטון המבקר את טראמפ ושואל: "ככה נראה נשיא של שלום?"

https://www.youtube.com/shorts/tfZT17_-jUU

- סרטון שבו נטען כי ישראל שמה לעצמה מטרה "להוריד את האזור על הברכיים":

https://www.youtube.com/shorts/uHa_saYVd8I

בנוסף, מופיע בו קטע כתוב (שאינו חלק מתמלול) שלפיו שר החוץ של עומאן הודיע שאיראן הסכימה להפסיק את העשרת האורניום, אך למרות זאת וישראל וארצות הברית תקפו.

- דוגמה לסרטון היחיד שסווג כבעל סטנימנט יחסית נייטרלי:

<https://www.youtube.com/shorts/UN0kpxGWSrY>

סרטון זה אינפורמטיבי יותר ופחות מבקר את המלחמה בצורה ישירה. הוא מתמקד בחשיבות מיצרי הורמוז ובהשלכות האפשריות של המלחמה. אך גם כאן הסטנימנט הכללי נמצא על גבול השלילי.

יש לציין, כי מתוך 21 סרטונים בפלייליסט היעודי למלחמה, לא נמצא אפילו סרטון אחד המציג את התקיפה באיראן באור חיובי או מעלה אפשרות שהנסיבות לתקיפה מוצדקות. האזכור של תקיפות נגד מדינות המפרץ מופיע באופן שולי בלבד, וניכר שמוצג בדיעבד.

סיכום ומסקנות:

לסיכום, ניתן לראות כי אף על פי שקטאר מעניקה תמיכה לארצות הברית בכך שהיא מארחת את הבסיס האמריקאי הגדול ביותר במזרח התיכון, בזירה התקשורתית באמצעות אל גז'ירה ו-AJ+, היא מקדמת נרטיב ביקורתי מאוד כנגד המלחמה.

הרטוריקה הביקורתית כוללת בין היתר טיעונים כגון:

- קולונליאזם ואימפריאליזם של ארצות הברית.
- רמיזות או טענות שלפיהן המלחמה עם איראן נועדה להסית מפרשת אפשטיין (שבה טראמפ מעורב).
- טענות כי המלחמה אינה חוקית.

במילים אחרות, בעוד קטאר מיירטת מטוסים איראניים ומארחת בסיס אמריקאי מרכזי בשטחה, בזירה התקשורתית היא פועלת כדי לערער ואף לשלול את הלגיטימציה של המלחמה שמנהלות ארצות הברית וישראל נגד איראן.

הניתוח בוצע בידי אנליסטים של מרכז המידע ע"י גלייזר ב-JPPPI
(המכון למדיניות העם היהודי):
שלומי ברזניק, אלי קנאי ויעקב כץ